

D ů v o d y:

Dovolání výslovně zdůrazňuje, že žalobce odvozuje nárok na zaopatřovací požitky z toho, že již před účinností zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., t. j. před 6. květnem 1921 mu byly poskytovány zaopatřovací požitky ve formě daru z milosti. Opírá tedy žalobce žalobní nárok o ustanovení §u 1 odst. 1 a) dovolávaného zákona a netřeba se obíratí úvahami, zda mohl také nabýti nároku na zaopatřovací požitky podle ustanovení §u 1 odst. 1 b) téhož zákona. Oba nižší soudy zjistily sice, že žalobce od svého propuštění ze služebního poměru na velkostatku J-m, o kterémžto poměru jest nesporno, že byl trvalým (trval' nepřetržitě přes 70 roků), dostával každého roku zvláštní deputát, který podle tvrzení žalovaného záležel ze 2 q obilí, 2 q uhlí, 2 p. m dříví a na hotovosti ze 100 Kč, — jako dar z milosti, avšak z toho, že musel každoročně o tento dar písemně požádati, usoudily, že dárky tyto neměly povahy zaopatřovacích požitků a že žalovaný nebyl k nim zavázán. Takového přímého závazku však zákon nevyžaduje, nýbrž spokojuje se s tím, že dárky byly pravidelně poskytovány, třebaš byly závislými jen na vůli poskytovatele a mohly jím býti odepřeny. I takové dary z milosti zakládají nárok podle §u 1 odst. 1 a) zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., který je chtěl právě vymáhati z libovůle bývalého zaměstnavatele tím, že jim přiznal povahu zaopatřovacích požitků, jen když pravidelně byly poskytovány a neměly vlastnosti pouhého odbytného, nebo daru jednou pro vždy (srov. vl. nař. ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n. čl. I. k §u 1 odst. 5). Ačkoliv žalobce ve sporu tvrdil, že darů z milosti požíval již v době, kdy zákon nabyt účinnosti, t. j. před 6. květnem 1921, poněvadž byl ze služebního poměru propuštěn 1. březnem 1921, a nabídl o svém tvrzení důkaz svědky a potvrzením správce statku Maxe K-a a prvý soud provedl důkazy o této sporné skutkové okolnosti, nečinily nižší soudy o ní skutkových zjištění, pokládajíce okolnost tuto za nerozhodnou, jak výslovně prvý soud v rozsudku zdůraznil. Než okolnost tato má pro správné řešení rozépre význam rozhodující, neboť prokáže-li žalobce své tvrzení, že již od 1. března 1921 dřívější jeho trvalý poměr služební byl rozváán a že již před 6. květnem 1921 skutečně počal požívatí daru z milosti z důvodu dřívějšího trvalého služebního poměru, který, pak i v následujících letech byl mu podle zjištění nižších soudů vždy stejně poskytován, byt' na jeho písemné požádání, měl by nárok na zaopatřovací požitky ve smyslu §u 1 odstavec prvý a) cit. zák. a nebylo by jeho nároku ani na úkor, kdyby snad po zrušení trvalého služebního poměru byl později ještě pracoval na velkostatku jako dělník za denní mzdu.

Čís. 5881.

Právo k rekursu proti rozvrhovému usnesení jest odvislým od předchozího odporu pouze tehdy, je-li napaden skutkový stav té které přihlášky popřením skutečností nárok na příkázání odůvodňujících nebo uváděním skutečností jej zrušujících.

Neodporuje předpisu §u 14 knih. zák., byly-li úroky (a úroky z prodlení) kauční pohledávky zapsány toliko jistým procentem bez udání určité nejvyšší částky.

(Rozh. ze dne 25. března 1926, R I 180/26.)

Dó usnesení prvního soudu, jímž bylo rozvrženo nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, stěžovala si knihovni věřitelka, banka L. v tom směru, že na kauční pohledávku vymáhající strany do nejvyšší částky 55.000 Kč se 7½% úroky, 7% úroky z prodlení a vedlejšími závazky až do výše 5.500 Kč byly přikázány úroky a útraty účtované stranou vymáhající nad rámec kauce určené částkou 5.500 Kč. Rekurzí soud vyhověl stížnosti a přikázal vymáhající věřitelce pouze na jistině 55.000 Kč a k částečnému uhrazení příslušenství 5.500 Kč, celkem 60.500 Kč. Důvody: Dle §u 14 druhý odstavec knih. zák. mají býti pohledávky, které mohou vzejíti z poskytovaného úvěru, z převzatého vedení záležitosti nebo z titulu ručení nebo z náhrady škody, a mají býti zajištěny právem zástavním, býti uvedeny v listině, na základě které vklad se stal nejvyšší částkou, do které úvěr anebo ručení má sahati. Zákon klade tedy váhu na to, by v takovém případě každý, kdo nahlédne do pozemkové knihy, mohl s plnou určitostí seznati, až do které nejvyšší částky statek může býti zatížen touto položkou. Z toho plyne, že překročení částky uvedené v knize pozemkové nemůže býti přípustno, leda že bylo k tomuto účelu vloženo ještě další právo zástavní v knize pozemkové. Z toho plyne dále, že při takové pohledávce jest nepřipustným ručení zastaveného statku za úroky, útraty a jiné vedlejší závazky nad nejvyšší částku, patrnou v knize pozemkové. Tyto vedlejší závazky spadají do rámce práva zástavního, vložného pro celkovou pohledávku. To platí o úrocích i v tom případě, byly-li vloženy při kauční pohledávce zvláště a výslovně. Jenom tehdy, bylo-li při takové pohledávce vloženo právo zástavní pro úroky a vedlejší závazky až do nejvyšší částky, mohou úroky býti kryty tímto nejvyšším penízem. Jiný výklad odporoval by podstatě kauční hypoteky dle §u 14, druhý odstavec zákona knih. Z tohoto důvodu jest stížnost odůvodněna. Stěžovatelka byla sice při rozpočetním roku a neodporovala přikázání těchto částek. Avšak z protokolu o rozpočetním roku nevyhází, že tyto vedlejší závazky tvořily předmět jednání. Ostatně přikázání úroků a útrat mimo kauční pohledávku, jak se stalo v napadeném usnesení, odporuje předpisu §u 14 knih. zákona a §§ 216 čís. 4 a 224 ex. ř. Z tohoto důvodu nemůže býti stěžovatelce odepřeno právo ke stížnosti dle §u 234 ex. ř., ačkoliv nepodala odpor proti přikázání těchto vedlejších závazků. Poněvadž její stížnost jest ve věci odůvodněna, musila býti nejvyšší částka převyšující částku 60.500 Kč odňata vymáhající straně a přikázána dle stavu knihy pozemkové stěžovatelce.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky a přikázal jí na kauční pohledávku jistinou 55.000 Kč, na úrocích 7.230 Kč 19 h, na úrocích z prodlení 887 Kč, 08 h a k částečnému uhrazení procesních a exekučních útrat 5.500 Kč, celkem 68.617 Kč 27 h.

D ů v o d y:

Nejprve uplatňuje vymáhající věřitelka, že rekurs knihovní věřitelky banky L., podaný do rozvrhového usnesení exekučního soudu, měl být jako nepřipustný podle §§ 213 a 234 ex. ř. odmítnut, protože zástupce této věřitelky byl při rozvrhovém roku přítomen a proti příkázání sporných vedlejších poplatků nepodal odporu. Dovolací rekurs není v tomto směru odůvodněn. Předpisu §u 234 ex. ř. nelze v tomto případě použít. Tento předpis upravuje přípustnost a rozsah práva k rekursu do rozvrhového usnesení pouze ohledně takových důvodů odporu, jež dle §u 213 ex. ř. musily být uplatněny odporem. Než odporu ve smyslu §u 213 ex. ř. jest zapotřebí pouze tehdy, když jest napaden skutkový stav té které přihlášce za základ položený tím, že osoba k odporu oprávněná popírá skutečnosti nárok na příkázání odůvodňující, anebo uvádí skutečnosti, jež jej zrušují, neboť účelem předpisu §u 234 ex. ř. a § 213 ex. ř. jest, by strany byly pohrůžkou prekluse donuceny k tomu, aby již při rozvrhovém roku přednesly všechny skutečnosti pro rozhodnutí závazné, čímž má být exekučnímu soudu umožněno, aby při rozvrhovém roku slyšením přítomných osob okolnosti pro rozhodnutí soudu rozhodně objasnil (§ 213 ex. ř.) a po případě, totiž závisí-li rozhodnutí odporu na tom, aby vyhledány a zjištěny byly sporné skutkové okolnosti, vyřízení odporu v rozvrhovém usnesení odkázal na pořad práva (§ 231 ex. ř.). Bylo by překročením tohoto jasného účelu zákona, kdyby se právo k podání rekursu činilo závislým na předběžném odporu i v tomto případě, kde stěžovatelka nenapadla skutkového základu sporné přihlášky, nýbrž brojila pouze proti právnímu názoru vymáhající věřitelky, uznanému i exekučním soudem, že zápis 7½% úroků a 7% úroků z prodlení při jejích kaučních pohledávkách per 55.000 Kč a 5.500 Kč jí dovoluje, aby ve stejném pořadí účtovala úroky a úroky z prodlení i mimo rámec těchto kaučních pohledávek, označujíc tento názor za nesprávný, ježto prý odporuje předpisům §u 14 knih. zák. a §u 216 čís. 4 a 224 ex. ř. Předpisů stěžovatelkou dovolaných má být dbáno i bez odporu z úřední moci a mohlo tedy stranami být předpokládáno, že tak učiní i exekuční soud, pročež následující věřitelka neměla vůbec příčiny, by proti přihlášení sporných vedlejších poplatků podala odpor ve smyslu §u 213 ex. ř. Z toho však vyplývá, že jí přes ustanovení §u 234 ex. ř. přísluší právo k rekursu podle všeobecného předpisu §u 65 ex. ř.

Ve hlavní věci jest dovolací rekurs odůvodněn. V tomto řízení nelze se zabývatí otázkou, zda se zřetelem na předpis §u 14 knih. zák. bylo lze povolití vymáhající věřitelce zápis zástavního práva pro 7½% úroky a 7% úroky z prodlení vedle její druhé záruční pohledávky v částce 55.000 Kč a nejvyšší částky za vedlejší poplatky v částce 5.500 Kč, neboť tento zápis byl povolen právoplatně, takže žádost vymáhající věřitelky, aby jí vzhledem k tomuto zápisu byly příkázány ve stejném pořadí s hlavní pohledávkou aspoň úroky a úroky z prodlení i mimo rámec záručních pohledávek 55.000 Kč a 5.500 Kč, byla dle knihovního, pro exekuční soud jedině směrodatného stavu úplně oprávněna, ježto úroky a úroky z prodlení vymáhající věřitelkou účtované ne-

přesahují rámce z knihovního zápisu zjevného a také nejsou starší tři let ode dne příklepu. Názoru rekursního soudu, že povolení sporného zápisu jest neplatným, nelze schváliti, neboť není správným názor rekursního soudu, že z tohoto zápisu nelze s úplnou určitostí seznati, do které nejvyšší částky může býti zatížen zavazený statek touto položkou. Ovšem zmíněnému účelu §u 14 knih. zák. při knihovním zajištění úroků budoucích pohledávek vyhovuje nejlépe vklad zvláštní kauční pohledávky za úroky s udáním určitého nejvyššího peníze vedle kauční pohledávky hlavní, avšak neodporuje ani doslovu, ani účelu §u 14 knih. zák., když úroky (a úroky z prodlení) z kauční pohledávky hlavní jsou zapsány bez udání určité nejvyšší částky toliko jistým procentem, ježto i tak lze přesně seznati, do které nejvyšší částky ručí pozemek za úroky, neboť podle §u 216 čís. 4 a 224 ex. ř. přichází v úvahu jen úroky, jež nejsou starší tři let ode dne příklepu. Nelze tedy právoplatně povolenému zápisu 7½% úroků a 7% úroků z prodlení upříti účinnosti. Proto bylo dovolacímu rekursu vyhověti a rozhodnouti, jak se stalo, při čemž se podotýká, že vedlejší poplatky mimo úroky nemohly vymáhající věřitelce býti přikázány částkou, kterou tato požaduje v přihlášce a ještě v dovolacím rekursu, nýbrž jen částkou 5.500 Kč, ježto k těmto poplatkům lze přihlížeti jen v rámci kauční pohledávky v částce 5.500 Kč, která jest tím vyčerpána úplně.

Čís. 5882.

Vydražiteli přísluší právo rekursu proti rozvrhovému usnesení, pokud jím byly jeho zájmy dotčeny.

Význam ústního jednání podle §u 212 ex. ř. Nemůže býti nahrazeno odděleným výslechem stran.

Pro úrokovou míru uhrazovací jistiny (§ 219 ex. ř.) rozhoduje výše dosažitelná u ústavu, u něhož bude jistina uložena podle §§ 236 a 77 ex. ř. Změna úrokové míry není ani na prospěch ani na škodu vydražiteli.

(Rozh. ze dne 25. března 1926, R I 183/26.)

Do usnesení exekučního soudu, jímž bylo rozvrženo nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, stěžovala si jednak výměnkářka do výše přikázaného jí výživného, jednak vymáhající věřitelka a konečně vydražitel. **R e k u r s n í s o u d** rekursům vyhověl. Do usnesení rekursního soudu stěžoval si pouze vydražitel, jehož dovolací rekurs **N e j v y š š í s o u d** v bodě, jímž napadeno usnesení rekursního soudu, pokud jím bylo vyhověno rekursu výměnkářky, odmítl, jinak mu vyhověl, zrušil příslušné části usnesení obou nižších soudů a vrátil věc exekučnímu soudu k dalšímu ú s t n í m u jednání a novému rozhodnutí.

D ů v o d y:

Pokud rekursní soud vyhověl rekursu výměnkářky a přikázal jí na dlužném výživném od 23. dubna 1924 do 31. května 1924 místo prvním